

A 10
Intro

Today we will learn בע"ה of דף מ"ה מסכת נדרים
Some of the topics we will learn about include.

We'll continue our discussion of שותפין שנדרו הנאה זה מזה
Partners who forbade each other to benefit from their property - The Mishnah lists various communal areas and determines which ones the partners may continue to use.

The Mishnah then offers practical solutions how a person can benefit from something that was forbidden to him through a נדר. Essentially, he needs to involve an intermediary, so that he will only benefit indirectly. The Gemara discusses how this may be done.

B Through its discussion, the Gemara also references the following important ideas:

דבר של אותה העיר
Municipal property is owned collectively by all of the residents of a city, and can only be sold with their agreement. Therefore, when one uses city property he is benefiting from every individual's share.

מתנה על מנת להחזיר שמה מתנה
A gift is valid even if it's given with the condition that the recipient must eventually return it. If the owner has no intention of giving the item away, even for a specific period of time, then it's a הערמה, a ploy to take advantage of a legal technicality, and the gift is not valid.
The criterion we use to decide the validity of the gift is whether the recipient has the ability to be מקדיש it.

קני על מנת להקנות
It's possible for someone to own something only in the sense that they have certain rights to its usage. The Gemara debates whether one can sell something קני על מנת להקנות
So that the recipient owns the property only insofar that he will sell it to another.

קנין סודר
A purchase only becomes legally binding when done with a proper קנין, an act that has the power to effect a transaction. A method commonly used is חליפין
Exchanging one object for another - This is sometimes done with a סודר, a kerchief that the buyer gives to the seller. His objective is not to actually exchange the סודר for the property, but merely to use it symbolically to affect the purchase. The Gemara debates whether the סודר does, in fact, become his.

A

שותפין
שנדרו הנאה
זה מזה

Practical solutions
how a person can benefit
from something that was forbidden
to him through a נדר

B

דבר של אותה העיר

מתנה על מנת להחזיר
שמה מתנה

קני
על מנת להקנות

קנין סודר

1 So let's review...

Zugt di Mishnah:

If someone says;

הריני עליך חרם

המודר אסור

The נודר may not benefit from the מודר.

This is an acceptable form of נדר, because it is understood to mean that YOU shall be forbidden to benefit from ME, as from

בית המקדש, חרמי בדק הבית.

Similarly, if someone says;

הרי את עלי חרם

הנודר אסור

The מודר may not benefit from the נודר.

If he says

הריני עליך ואת עלי

שניהם אסורין

They are both prohibited to benefit from each other.

The Mishnah continues;

ושניהם מותרין בדבר של עולי בבל

They both may benefit from

דבר של עולי בבל

Which the Mishnah describes;

ואיזהו דבר של עולי בבל

כגון הר הבית והעזרות

והבור שבאמצע הדרך

These are areas that were set aside for public use, and include

The Har Habayis,

The courtyard of the Beis Hamkidash, and

עולי רגלים that were used by the מודר.

Since each individual only has the right to use these places, but does not actually own a share in them, the מודר is not deriving benefit from the מודר.

However,

ואסורים בדבר של אותה העיר

They may NOT benefit from the communal areas, which the Mishnah describes;

ואיזהו דבר של אותה העיר

כגון הרחבה והמרחץ

ובית הכנסת והתיבה והספרים

The town square, bathhouses, and the Shul and its contents;

Since these areas are jointly owned by all of the residents of the city as partners, the מודר IS deriving benefit from the מודר.

1

מלכה:

הרי את עלי חרם
הנודר אסור

הריני עליך חרם
המודר אסור

הריני עליך ואת עלי
שניהם אסורין

ואסורים
בדבר של
אותה העיר

*ואיזהו דבר של אותה העיר
כגון הרחבה והמרחץ
ובית הכנסת
והתיבה והספרים*

*Since these areas
are jointly owned
by all of residents
of the city*

ושניהם מותרין
בדבר של
עולי בבל

*ואיזהו דבר של עולי בבל
כגון הר הבית
והעזרות
והבור שבאמצע הדרך*

*Since each individual
only has the right
to use these places,
but does not own
a share in them*

2 The Mishnah continues:
The only way to benefit from these items is
כותב חלקו לנשיא
The מודר writes over his portion in the communal assets to
the Nasi. This way, the מודר benefits from the Nasi, NOT
from the מודר

רבי יהודה אומר
אחד כותב לנשיא ואחד כותב להדיוט
שהכותב לנשיא אין צריך לזכות
להדיוט צריך לזכות
While he can theoretically give his share to anyone, R'
Yehuda says the advantage of giving it to the Nasi is that it
is effective immediately upon writing the document.
However, if he gives to a הדיוט, they must make a קנין.

וחכמים אומרים
אחד זה ואחד זה צריכין לזכות
לא דברו בנשיא אלא בהוה
The חכמים disagree, and maintain that even the Nasi must
make a קנין. However, the Mishnah referred to a Nasi
simply because he was the usual, trustworthy choice.

2

The only way to benefit
from these items is
כותב חלקו לנשיא

This way, the מודר benefits from the Nasi,
NOT from the מודר

<p>וחכמים אומרים אחד זה ואחד זה צריכין לזכות</p>	<p>רבי יהודה אומר אחד כותב לנשיא ואחד כותב להדיוט</p>
<p>לא דברו בנשיא אלא בהוה</p>	<p>שהכותב לנשיא אין צריך לזכות להדיוט צריך לזכות</p>

3 רבי יהודה אומר
אין אנשי גליל צריכין לכתוב
שכבר כתבו אבותיהן על ידיהן
And the Gemara cites a Braisa
אנשי גליל קנטרנין היו
והיו נודרין הנאה זה מזה
עמדו אבותיהם וכתבו חלקיהן לנשיא
=====

3

רבי יהודה אומר
אין אנשי גליל צריכין לכתוב
שכבר כתבו אבותיהן על ידיהן

ברייתא:

אנשי גליל קנטרנין היו
והיו נודרין הנאה זה מזה
עמדו אבותיהם
וכתבו חלקיהן לנשיא

4 The next Mishnah continues;
 המודר הנאה מחבירו
 ואין לו מה יאכל
 If someone is prohibited by a נדר to benefit from his friend,
 and he does NOT have what to eat;
 נותן לאחר לשום מתנה
 והלה מותר בה
 The מודר may give food to another person as a gift, and
 that person in turn may give the food to the מודר, because
 the מודר benefits from the other person, NOT from the
 מודר.

The Ran points out that this Halachah was already taught
 in the Mishnah on דף מ"ג. However, it is repeated here to
 teach that which the Gemara says that this is only permitted
 if the gift is given sincerely. However,
 אם הוכיח סופו על תחילתו
 אסור
 If he later says something that indicates that he never
 really intended to give it away, it is forbidden, because it is
 only a הערמה, a tactic to avoid the Halachah, and the gift is
 not effective.

5 This is learned from a story which the Mishnah relates:
 מעשה באחד בבית חורון שהיה אביו מודר הימנו הנאה
 והיה משיא את בנו
 A father was forbidden to benefit from his son, but the son
 wanted to invite his father to his son's wedding.
 ואמר לחברו
 חצר וסעודה נתונים לך במתנה
 והינן לפניך אלא כדי שיבא אבא ויאכל עמנו בסעודה
 He said to a friend, I am giving you the courtyard and the
 entire wedding feast as a gift, but only so that my father
 can participate.
 אמר אם שלי הם
 הרי הם מוקדשין לשמים
 The friend was מקדש all the food.
 He protested and said;
 א"ל נתתי לך את שלי
 שתקדישם לשמים
 Did I give it to you for the purpose of being מקדש it?
 Upon which the friend answered;
 אמר לו נתת לי את שלך
 אלא שתהא אתה ואביך אוכלין ושותין ומתריצין זה לזה
 ויהא עון תלוי בראשו
 Did you give it to me only to circumvent the Neder -
 which would not be effective - and the sin will then be on
 my head?
 Regarding this incident;
 אמרו חכמים
 כל מתנה שאינה שאם הקדישה תהא מקודשת
 אינה מתנה
 A gift that does not allow the recipient to be מקדש it is not
 effective.

This incident is an example of
 הוכיח סופו על תחילתו
 The end of his statement clearly indicated that he never
 intended to give it away. Therefore, אסור, it's forbidden,
 because it is only a הערמה, a tactic to avoid the Halacha,
 and the gift is not effective.

5

**מעשה באחד בבית חורון
 שהיה אביו מודר הימנו הנאה
 והיה משיא את בנו**

ואמר לחברו

**חצר וסעודה נתונים לך במתנה
 והינן לפניך אלא כדי שיבא אבא
 ויאכל עמנו בסעודה**

אמר

**אם שלי הם
 הרי הם מוקדשין לשמים**

א"ל

**נתתי לך את שלי
 שתקדישם לשמים?**

אמר לו

**נתת לי את שלך
 אלא שתהא אתה ואביך
 אוכלין ושותין ומתריצין זה לזה
 ויהא עון תלוי בראשו**

אמר חכמים

**כל מתנה שאינה
 שאם הקדישה תהא מקודשת
 אינה מתנה**

6 This is certainly true if he says
 והינן לפניך אלא כדי שיבא אבא
 דהוי תנאי גמור
 It's clearly a stipulation;
 However, according to one version, if he said
 שיהו לפניך שיבא אבא
 מדעתך הוא דא"ל
 As the Ran explains;
 דלאו תנאה הוא
 ומתנה גמורה היא
 אלא דאי בעי עביד הכי
 In this case it's not a condition, but a request for the
 recipient to invite the father.

 According to the second version, even these words
 indicate a תנאי, because
 סעודתו מוכחת עליו
 One does not unconditionally give away such a lavish
 feast.
 =====

6 *This is certainly true if he says. . .*

**והינן לפניך
 אלא כדי שיבא אבא
 דהוי תנאי גמור**

*According to one version,
 if he said*

**שיהו לפניך
 שיבא אבא**

**מדעתך
 הוא דא"ל**

ללאו תנאה הוא
 ומתנה גמורה היא
 אלא דאי בעי עביד הכי

*According to the second
 version*

**שיהו לפניך
 שיבא אבא**

הוי תנאי גמור

*even these words indicate
 a תנאי, because
 סעודתו מוכחת עליו*

7 The Gemara cites a Machlokes in the following incident:
 A man had two sons, one of whom was not behaving
 properly, and he initially wanted to cut him out of the
 inheritance. After reconsidering, he said;
 ליקני הדין
 ואי הואי בר ברי צורבא מרבנן
 לקנייה
 He shall acquire it only to the extent of eventually passing
 it on to my grandson - if he will be a Talmid Chacham.
 The חכמי פומבדיתא ruled
 קני על מנת להקנות
 לא קני
 He did not acquire it at all.
 רב נחמן ruled
 קני על מנת להקנות
 קני
 He did acquire it to the extent of passing it on to his son.

7 *The Gemara cites a Machlokes*

**A man had two sons,
 one of whom was not behaving properly,
 and he initially wanted to
 cut him out of the inheritance**

After reconsidering, he said;

**ליקני הדין
 ואי הואי בר ברי צורבא מרבנן
 לקנייה**

רב נחמן

**קני על מנת
 להקנות
 קני**

חכמי פומבדיתא

**קני על מנת
 להקנות
 לא קני**

8 The Gemara first wants to prove קני על מנת להקנות קני
 From the Halachah of a typical קנין סודר
 The seller symbolically exchanges the item being sold with the buyer's kerchief. Here too, the סודר is given to the seller only as a means to affect the sale, yet it is קני?

The Gemara differentiates in two ways:

1. ומאן לימא לן דסודרא אי תפיס ליה לא מיתפיס
 Perhaps the סודר is also part of the sale, and the seller may indeed keep it. If so, it's not merely קני על מנת להקנות להקנות.

2. Even if he may not keep it, it is קני מן השתא
 The קנין is effective immediately. However, in this case the father's intention is for the grandson to inherit only at a later date, and at that point הדר סודרא למריה, it's too late for the קנין to take effect.

8

The Gemara first wants to prove קני על מנת להקנות קני
 from the Halachah of קנין סודר
 The סודר is given to the seller only as a means to affect the sale

The Gemara differentiates

<p>2</p> <p>Even if he may not keep it</p> <p>קני מן השתא</p> <p>However, in this case the father's intention is for the grandson to inherit only at a later date</p>	<p>1</p> <p>ומאן לימא לן דסודרא אי תפיס ליה לא מיתפיס?</p> <p>קני על מנת להקנות</p> <p>If so, it's not merely קני על מנת להקנות</p>
---	---

9 The Gemara next wants to prove קני על מנת להקנות לא קני
 From the case of מתנת בית חורון
 Where the Mishnah rules that the gift is not effective - we see קני?

9

The Gemara first wants to prove קני על מנת להקנות לא קני
 from the Halachah of מתנת בית חורון
 Where the Mishnah rules that the gift is not effective

10 Rav Nachman points out two differences:

1.
As we said earlier, סעודתו מכוחת עליו, we see from the context of the story that he never meant to affect a קנין at all.

2.
Alternately, we find that the Halachos of נדרים have other stringencies. Therefore, although generally קני על מנת להקנות

קני Regarding Nedarim we're מחמיר, and

קני על מנת להקנות לא קני

=====

הדרן עלך השותפין

We have B"H completed the Fifth Perek of נדרים, and will begin the Sixth Perek, הנודר מן המבושל, in the next Daf, B'ezras Hashem.

10

Rav Nachman points out two differences

2

We find that נדרים have other stringencies

Although generally קני על מנת להקנות קני Regarding Nedarim we're מחמיר

1

סעודתו מכוחת עליו

We see from the context of the story that he never meant to affect a קנין

הדרן עלך השותפין

הדרן עלך השותפין

הדרן עלך השותפין